

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիոյան

«23» 04 2024թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 050 - 24

Ձեռնարկողը՝

«Հայնախագիծ» ՓԲԸ
ք. Երևան, Չարենցի փ. 1

Գործունեությունը՝

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված
տարածական պլանավորման փաստաթղթի շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության ուղղմամբ
գնահատման հաշվեկշիռ
Կոտայքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝

Խաչիկ Մարտիրոսյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՓ № 050 - 24

« 23 » 04 2024թ.

«Կոտայք 7» միկրոռեզիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական գնահատման հաշվետվություն

Ձեռնարկող՝	«Հայնախագիծ» ԲԲԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Հիմնադրությային փաստաթուղթ
Ներկայացված նյութեր՝	ՄՄՏՏՊՓ նախագծեր, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման (ՌԷԳ) հաշվետվություն
Իրականացման վայրը՝	Կոտայքի մարզ

Ներածական մաս. Միկրոռեզիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման նախագծի (այսուհետ՝ ՄՄՏՏՊՓ) հայեցակարգային, սոցիալ-տնտեսական հիմնավորումը նպատակաուղղված է միկրոռեզիոնի և համայնքների ներքին պոտենցիալ հնարավորությունների և նախադրյալների բացահայտմանը, դրանց լիարժեք, համակողմանի և արդյունավետ օգտագործմանը՝ բնապահպանական խնդիրների համալիր իրականացմամբ:

Կոտայքի մարզի (այսուհետ՝ Մարզ) «Կոտայք 7» միկրոռեզիոնալ (այսուհետ՝ Միկրոռեզիոն) մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթի նախագիծը մշակվել է քաղաքաշինության կոմիտեի պատվերով (N ՀՀՔԿ-ԲՄԱՇՁԲ-23/2)՝ տեխնիկական բնութագրին համապատասխան և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված Տեխնիկական առաջադրանքի հիման վրա:

ՄՄՏՏՊՓ նախագիծը, համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի, հանդիսանում է հիմնադրությային փաստաթուղթ:

«Կոտայք 7» ՄՄՏՏՊՓ նախագծի «Շրջակա միջավայրի բարելավման ու պահպանման միջոցառումներ» բաժինը մշակված է ՄՄՏՏՊՓ համապատասխան՝ հաշվի առնելով նշված համայնքների 2017-2025թթ. զարգացման ծրագրերը:

Նկարագրական մաս. Կոտայքի մարզը մարզի կարգավիճակ ունեցող վարչատարածքային միավոր է՝ 2075.8 քառ. կմ տարածքով: Մարզը միակն է ՀՀ-ում, որը

միջպետական սահման չունի: Այն հարավ-արևմուտքից սահմանակից է Երևանին, արևմուտքից՝ Արագածոտնի, հյուսիսից՝ Լոռու, հյուսիս-արևելքից՝ Տավուշի, արևելքից՝ Գեղարքունիքի և հարավից՝ Արարատի մարզերին:

Մարզի վարչական կենտրոնը՝ Հրազդան քաղաքը, գտնվում է Երևանից 40 կմ հեռավորության վրա՝ հյուսիս-արևելք, բարձրությունը ծովի մակերևույթից շուրջ 1750 մ է:

Հրազդան քաղաքը զբաղեցնում է 152 կմ² տարածքը:

Մարզն իր մեջ ընդգրկում է Աբովյանի, Նաիրիի (Եղվարդի) և Հրազդանի միկրոռեգիոնները:

Կոտայքի մարզն ընդգրկում է Կոտայքի սարավանդը, Մարմարիկ գետի ավազանը, Հրազդան գետի ավազանի վերին ու միջին հատվածը, ինչպես նաև Գեղամա լեռնաշղթայի արևմտյան լանջերը, ունի բլրապատ ռելիեֆ: Մարզի տարածքով են հոսում Հրազդան, Մարմարիկ և Ազատ գետերը: Հրազդան գետը (նախկին անվանումը՝ Ջանգու) Արաքս գետի ձախ վտակներից է, որոնց ջրերն օգտագործվում են ոռոգման և արդյունաբերական ձեռնարկություններին ջրամատակարարման նպատակներով: Մարմարիկի հովտում է գտնվում «Հանքավան» ջրի հանքավայրը:

Մարզի տարածքում են գտնվում Գեղամա լեռների փեշերը, Ծաղկունյաց լեռնաշղթան, Հատիս և Արայի լեռները: Հատիս լեռը (նախկին անվանումը՝ Շամիրամի) կոնաձև հրաբխային զանգված է, բարձրությունը՝ 2 528 մ:

Մարզը հարուստ է պատմամշակութային հուշարձաններով, որոնց մեջ հիշարժան է Գառնու հեթանոսական տաճարը՝ մինչ օրս պահպանված նախաքրիստոնեական հայկական արվեստի եզակի նմուշ: Նշանավոր են նաև Բջնի բերդը, միջնադարյան Կեչառիսի վանքային համալիրը և Գեղարդավանքը:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային և երկաթուղային տրանսպորտով:

Մարզի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերն են սննդի, կաթի, կաթնամթերքի, պահածոների, ոգելիչ և ոչ ոգելիչ խմիչքների արտադրատեսակների արտադրությունը և այլն: Մարզը հարուստ է մետաղական և ոչ մետաղական օգտակար հանածոներով, դրանցից 4 միավոր ընդերքօգտագործումը իրականացվում է «Կոտայք 7» միկրոռեգիոնում: Միկրոռեգիոնում առկա են նաև բնական, բուժական, առողջապահական ռեսուրսներ՝ Բջնիի, Արզականի, Քարաշամբի հանքային ջրերի հանքավայրերը, էներգետիկ արդյունահանման աղբյուր է հանդիսանում Գյումուշ ՀէԿ-ը:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի տարածքով անցնում են երկրի համար առանցքային նշանակություն ունեցող Երևան-Հրազդան-Սևան՝ Մ-4 միջպետական նշանակության ավտոմայրուղին, Հ-7 Ալափարս-Չարենցավան-Ֆանտան ճանապարհը, Հ-5 Նոր Գեղի-Արգել-Հրազդան ճանապարհները:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնը իր մեջ ներառում է Չարենցավան խոշորացված համայնքը 6 բնակավայրերով՝ Չարենցավան քաղաքը, Ալափարս, Արզական, Բջնի, Կարենիս և Ֆանտան գյուղերը, զբաղեցնում է 24525.18 հա, 24.52ք.կմ/ մակերես, որտեղ բնակչությունը կազմում է 29454 հազար մարդ, հեռանկարում կկազմի 31,750 հազար մարդ:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի կլիման բարեխառն է՝ չափավոր ցամաքային: Ձմեռը ցուրտ է, համեմատաբար խոնավ՝ հաստատուն ձնածածկույթով: Հունվար ամսվա օդի միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 0-8⁰C սահմաններում: Գարունը համեմատաբար տևական է, մեղմ բարեխառն: Ամառը տաք է, չափավոր խոնավ՝ պարզ եղանակների

գերակշռությամբ: Հուլիս-օգոստոս ամիսներին օդի միջին ջերմաստիճանը 15°C-ից 18°C, առավելագույնը 35°C: Աշնանը տաք է՝ անհողմ եղանակների գերակշռությամբ: Տարեկան տեղումները 600-700 մմ:

Մկրոռեգիոնի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են Պլիոցենի հրաբխային գոյացումները, Վերին չորրորդականի մոխրային և լավային գոյացումները, ծածկված ժամանակակից դելյուվիալ-էյուվիալ նստվածքներով:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնը մտնում է սեյսմիկ 2 գոտում /8-9 բալ/, բոլոր բնակավայրերին բնորոշ են բնածին վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են՝ ուժեղ քամիները և կարկուտները, քարաթափումները, հեղեղներն ու սելավները, ինչպես նաև երկրաշարժը:

Միկրոռեգիոնի կենսաբազմազանությունը ձևավորվում է աշխարհագրական դիրքով, բնակլիմայական, ռելիեֆային, լանդշաֆտային և այլ պայմանների, ինչպես նաև կից տարածքների ֆլորիստական և ֆաունիստական ազդեցությունների ներքո: Միկրոռեգիոնը պատկանում է տափաստանային և մարգագետնային շրջանին, բարձրությունը ծովի մակարդակից 1350-1800 մետր է,

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնը գտնվում է իրանական բուսաբանա-աշխարհագրական ֆլորիստական շրջանի հյուսիսային մասում, որն արևելյան կողմից սահմանակից է Սևանի բուսաբանա-աշխարհագրական ֆլորիստական շրջանին և ներկայացված է ցածր լեռնային չափավոր տաք կլիմայով տարածքներին բնորոշ բուսականության տեսակներով: Լանդշաֆտում տիրապետող են տիպիկ տափաստանային և մարգագետնային բուսատեսակները: Այստեղ հանդիպում են տափաստանային բուսականության շուրջ տասներկու ենթատիպեր, որոնցից ավելի բնորոշ և հաճախ հանդիպող են կծմախոտային, շյուղախոտային, փետրախոտային, սեզային, տարախոտային, հացազգա-տարախոտային տեսակները: Այստեղ հանդիպում են պահպանության կարիք ունեցող տաս բուսատեսակ:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնում հանդիպում են կենդանիներ, որոնց կարգաբանական խմբերից շատ տեսակներ ընդգրկված են Կարմիր գրքում՝ Բեզոարյան այծ, Հարավոսական խայտաքիս, Անդրկովկասյան սահնաօձ, Ոսկեգույն մաքուր, Կովկասյան կատվաօձ և այլն: Այստեղ գրանցված են պահպանության կարիք ունեցող Կարմիր գրքում ընդգրկված ֆաունայի տաս տեսակ: Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների շնորհիվ ապահովվում են եզակի էկոհամակարգերի, հազվագյուտ, անհետացման եզրին գտնվող, էնդեմիկ, ռելիկտային տեսակների պահպանությունը և վերարտադրությունը բնական միջավայրում:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի համայնքների վարչական սահմաններում ընդգրկված հողերի ընդհանուր մակերեսը փաստացի **24525.17** հա այդ թվում՝

- բնակավայրերի հողեր՝ փաստացի **1407.11** հա, հեռանկարային՝ **1461.59** հա,
- արդյունաբերական ընդերքօգտագործման հողեր՝ փաստացի **492.93** հա, հեռանկարային՝ **491.07** հա,
- էներգետիկայի և տրանսպորտի հողեր փաստացի՝ **187.31** հա, հեռանկարային՝ **197.17** հա
- հատուկ պահպանվող տարածքների հողեր փաստացի՝ **147.43** հա, հեռանկարում չի փոխվում,
- հատուկ նշանակության հողեր՝ փաստացի **1.28** հա, հեռանկարում չի փոխվում,
- գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ փաստացի **15002.28** հա, հեռանկարային՝ **14939.80** հա,

- անտառային հողեր՝ փաստացի **7228.03** հա, հեռանկարում չի փոխվում,
- ջրային հողեր՝ փաստացի **58.80** հա, հեռանկարում չի փոխվում,
- պահուստային – 0 հա:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի համայնքների շրջակա միջավայրի վրա տեխնաձին ազդեցության հիմնական գործոններն են.

- մթնոլորտային օդի աղտոտումն արդյունաբերական ձեռնարկությունների, բնակելի հատվածի ջեռուցման և ավտոտրանսպորտի արտանետումներով,
- մակերևութային ջրերի աղտոտումն արդյունաբերական և կենցաղային կեղտաջրերով,
- հողերի աղտոտումը կոշտ կենցաղային թափոններով,
- աղմուկը և էլեկտրամագնիսական ճառագայթումը,
- անտառի անկանոն օգտագործումը, որը համայնքների շրջակայքում էներգետիկ ճգնաժամի ժամանակ հանգեցրել է անտառային տարածքների և կենսաբազմազանության կրճատմանը:

Համաձայն հաշվետվության՝ համայնքների հողերն աղտոտված չեն ծանր մետաղներով: Հողերի աղտոտվածության մակարդակը գնահատված է ցածր, աղտոտվածության դասը՝ թույլատրելի, էկոլոգիական իրավիճակը՝ բավարար:

«Կոտայք-7» միկրոռեգիոնում բնակավայրերի ջրամատակարարումն իրականացվում է բնական աղբյուրներից: Ջուրն աղբյուրներից առանձին ջրագծերով հասնում է բնակավայրեր և բաժանվում սպառողներին:

Ըստ «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի տրամադրած տեղեկատվության՝ «Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի Չարենցավան քաղաքում և Ալափարս բնակավայրում ջրամատակարարման ցանցի մոտ 90%-ը փոխարինված է, 10%-ը ենթակա է փոխարինման և ջրաչափական սարքերը անհրաժեշտ է տեղափոխել սահմանազատման կետ:

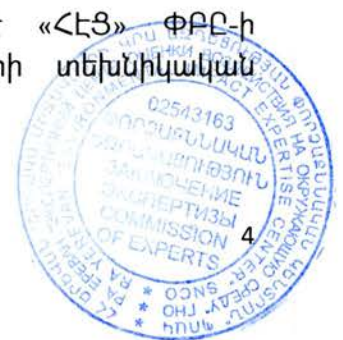
Բջնի բնակավայրում ջրամատակարարման ցանցը փոխարինված է: Կարենիս և Ֆանտան բնակավայրերի ջրամատակարարման ներքին ցանցը անհրաժեշտ է ամբողջությամբ վերակառուցել: Արզական բնակավայրը չի սպասարկվում «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի կողմից:

Դիտարկվող միկրոռեգիոնի բնակավայրերից միայն 80%-ով կոյուղացված է Չարենցավան քաղաքը:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի համայնքներում որքան էլ ոռոգման ցանցերը գտնվում են բավարար վիճակում, այսուհանդերձ, համակարգում առկա են որոշակի խնդիրներ: Ոռոգման ջրի անհարկի կորուստներից խուսափելու, ինչպես նաև արդյունավետ ոռոգումն ապահովելու նպատակով նպատակահարմար է ոռոգման ցանցի վերականգնումը, ինչը զգալիորեն խթանում է գյուղատնտեսական արտադրության ծավալների մեծացմանը:

Միկրոռեգիոնի համայնքներում հեղեղատար կոյուղու բացակայության արդյունքում հոսքաջրերը ներծծվում են հողի մեջ կամ անկանոն առուների միջոցով հեռանում: Նման երևույթից խուսափելու նպատակով բոլոր բնակավայրերի համար նախատեսված է հեղեղատար ցանցի կառուցում:

Միկրոռեգիոնի էլեկտրամատակարարումն իրականացվում է «ՀԷՏ» ՓԲԸ-ի «Գեղամա» մասնաճյուղի կողմից: Էլեկտրահաղորդման օդային գծերի տեխնիկական վիճակը գնահատվում է բավարար:

Ըստ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվության «Կոտայք-7» միկրոռեգիոնում ընդգրկված բոլոր բնակավայրերը գազաֆիկացված են և գազամատակարարումն իրականացվում է միջին ճնշման համակարգով :

Միկրոռեգիոնի բնակավայրերի վարչական, հասարակական, ուսումնական, առողջապահական և արտադրական օբյեկտների, ինչպես նաև անհատական շենքերի ջերմամատակարարումն իրականացվում է մեծամասամբ գազի վառարանների միջոցով: Որոշ դեպքերում օգտագործվում է նաև այլ վառելանյութեր, գյուղական բնակավայրերի բնակչության որոշ մասը ջեռուցման նպատակով օգտագործում է փայտի կամ աթարի վառարաններ:

Մթնոլորտ վնասակար արտանետումների քանակը ջեռուցումից, արդյունաբերությունից և ավտոտրանսպորտից կազմում է 710,06 տ/տարի, հեռանկարում հնարավոր աճի դեպքում արտանետումների ընդհանուր քանակը կավելանա ևս 100%՝ 71,006տ/տարի:

Ըստ ՀՀ Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության տրամադրած տեղեկատվության՝ դիտարկվող միկրոռեգիոնի տարածքում բջջային կապն ապահովում են , «ՅՈՒՔՈՄ» ՓԲ «ՄՏՍ Հայաստան» և «Տելեկոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերությունները:

Միկրոռեգիոնում ընդգրկված բնակավայրերը 100%-ով ապահովված են ինտերնետ ծածկույթով: Ինտերնետի որակը հիմնականում բավարար է:

Համայնքներում աղմուկի աղբյուր է հանդիսանում ավտոտրանսպորտը՝ տրանսպորտի արագությունից և շարժման ինտենսիվությունից:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի բնակավայրերում սանիտարական մաքրման ենթակա տարածքը կազմում է 1755.74 հա, հեռանարում՝ 1833.38 հա: Չարենցավան քաղաքում ամեն օր սահմանված գրաֆիկով իրականացվում է աղբահանություն, մյուս բնակավայրերում հաճախակի են աղբի կուտակումները, աղբահանումը կատարվում է անկանոն, ինչը հանգեցնում է բնակավայրերի սանիտարական վիճակի վատթարացմանը:

Գոյություն ունեցող աղբավայրերի տարածքները ենթակա են պարսպապատման և բարեկարգման: Միկրոռեգիոնում աղբահանությունը կազմում է 3063,9 տոննա/տ, այդ թվում բնակչությունից՝ 1802,92: Թափոնների ընդհանուր քանակը հեռանկարում կկազմի ~ 3302,74 տ/տարի: Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ «Կոտայքի և Գեղարքունիքի մարզերի կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման ծրագիր»-ի շրջանակներում կառուցվում և շահագործվում է եվրամիութենական ստանդարտներին համապատասխան սանիտարական աղբավայր՝ աղբահանության արդյունավետ համակարգ:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի տարածքում առկա են ընդհանուր 33.99 հա մակերեսով 20 գերեզմանոց, որից գործող են թվով 9-ը: Այն հատվածներում որտեղ սանիտարական պահպանման գոտիները բացակայում են նախատեսվում են ճանապարհի երկկողմանի սահմանազատում՝ ծառուղիների և գերեզմանոցի պարագծով երկշարք ծառապատման միջոցով: Նախատեսվում է 1 հա մակերեսով նոր մեկ գերեզմանոց Կարենիս բնակավայրում՝ ՍՊԳ-ի չափերին համապատասխան:

Գյուղական բնակավայրերում ընդհանուր օգտագործման կանաչ տնկարկները (զբոսայգիներ, զբոսապուրակներ, պուրակներ և այլն) բացակայում են:

«Կառավարության 8 փետրվարի 2018 թվականի N 108-Ն որոշման համաձայն գյուղական բնակավայրերում ընդհանուր օգտագործման կանաչ գոտիների մակերեսը պետք է կազմի 12 մ²/մարդ, իսկ փոքր քաղաքների համար՝ 10 մ²/մարդ:

Հաշվի առնելով բնակավայրերի հողային ֆոնդի առկայության ցուցանիշները հեռանկարային զարգացման համար «Կոտայք 7» միկրոռեգիոնում ընդգրկված գյուղական բնակավայրերում նախատեսվում է 9.75 -11.7 հա ընդհանուր օգտագործման կանաչապատ տարածք:

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնի համար կատարված աշխատանքների արդյունքում կարելի է եզրակացնել, որ միկրոռեգիոնի զարգացման ծրագրով բոլոր նախատեսվող աշխատանքները կնպաստեն շրջանի սոցիալական և բնապահպանական իրավիճակի առողջացմանը: Բնապահպանական իրավիճակի բարելավմանը նպաստող միջոցառումները հետևյալն են՝

- երկրորդական և միջգյուղական ճանապարհների ասֆալտապատում և խճապատում,
- բնակավայրերի լուսավորության անցկացում և գյուղամիջյան ճանապարհների լուսավորության անցկացում,
- ջրամատակարարման համակարգի և կոյուղու բարեկարգում,
- արտադրական հոսքաջրերի կենսաբանական մաքրման կայանի նախագծում և կառուցում,
- ոռոգման ներքին ցանցի վերականգնում,
- համայնքներում հանգստյան գոտիների ստեղծում,
- համայնքների տարածքում աղբահանման կազմակերպում
- մսի վերամշակման արտադրամասի ստեղծում (սպանդանոցի կառուցում),
- հողի պահպանությանն ուղղված միջոցառումների իրականացում՝ /էրոզացումից, դեգրադացիայից և այլնից պաշտպանելու նպատակով/ անտառատնկումների միջոցով,
- ժամանակակից պայմաններին համապատասխան աղբավայրերի նախատեսում, աղբամշակման գործարանի կառուցում,
- ճանապարհի եզրերին, ռեկրեացման գոտիներում կանաչապատման, ծառատնկման աշխատանքների իրականացում,
- ասֆալտապատման, ճանապարհաշինության աշխատանքներ,
- խիստ վերահսկողության սահմանում մեքենաների տեխնիկական վիճակի և որակի վրա, ինչը կնպաստի ավտոտրանսպորտի արտանետումների կրճատմանը,
- արդյունաբերությունում ներդնել առաջատար տեխնոլոգիաներ:

Հեռանկարում բնակչության թվի ավելացման, IV-V դասի արդյունաբերական ձեռնարկությունների շահագործման, անասնապահության, հողագործության և այլն զարգացման հետ զուգահեռ նկատվում է օդի, հողային և ջրային պաշարների աղտոտվածության որոշակի ավելացում: Բայց տարածքը մնում է թույլ աղտոտվածության գոտում, այսինքն նորմայի սահմաններում:

«Կոտայք 7» ՄՄՀՏՊՓ նախագծի գործունեության ընթացքում առաջարկվում է իրականացնել ազդեցության մշտադիտարկում (մոնիթորինգ) և հետնախագծային վերլուծություն, ինչը թույլ կտա հիմնադրույթի գործունեության ընթացքում վերլուծել և

դիտարկել համայնքների զարգացման իրատեսական սցենարները՝ նախանշելով առավել գրավիչ և արդի հեռանկարային ուղղությունները, ներդրումների համար ուշագրավ ոլորտները, ինչպես նաև միկրոռեգիոնի բնապահպանական խնդիրների ներգրավման և դրանց հնարավոր լուծումներին ուղղված համապատասխան միջոցառումները:

Հիմնադրույթային փաստաթղթի նախագծով նախատեսվում է աղբահանության և կոշտ կենցաղային թափոնների ոլորտի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման ծրագրերի կազմում և իրականացում, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մշտադիտարկում (մոնիթորինգ), կազմել հետնախագծային վերլուծության ծրագիր:

Ընդհանուր առմամբ «Կոտայք 7» ՄՄՀՏՊՓ նախագծի տարածքային քաղաքաշինական խնդիրների լուծման ընթացքում շրջակա միջավայրի պահպանության արդյունավետ կազմակերպման համար համալիր կերպով են գնահատվել առկա բնապահպանական խնդիրները, գոյություն ունեցող իրավիճակը և ընտրվել են զարգացման այնպիսի սկզբունքներ, որոնք թույլ կտան ներդաշնակորեն լուծել սոցիալական, տնտեսական և բնապահպանական խնդիրները:

Պատճառաբանական մաս. Միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման նախագծի հայեցակարգային սոցիալ-տնտեսական հիմնավորումը նպատակաուղղված է միկրոռեգիոնի՝ որպես ամբողջական հատակագծային միավորի և համայնքների՝ որպես դրա մասը կազմող, փոխադարձ տարածքային, տնտեսական և ենթակառուցվածքային կապերով միմյանց կապված բաղադրիչների ներքին պոտենցիալ հնարավորությունների և նախադրյալների բացահայտմանը, ինչպես նաև դրանց լիարժեք, համակողմանի և արդյունավետ օգտագործմանը: Հանդիսանալով տարածական պլանավորման հիերարխիական կառուցվածքի (տարածքային հատակագծման նախագիծ, գլխավոր հատակագիծ, գոտևորման նախագիծ) երեք մակարդակը միավորող փաստաթուղթ, այն դիտարկում է ինչպես միկրոռեգիոնային նշանակության և կարևորության ընդհանուր մոտեցումները, այնպես էլ յուրաքանչյուր հատակագծային միավորի՝ համայնքի տարածքում իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության կանոնակարգումը:

Փորձաքննության գործընթացում միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթուղթը լրամշակվել է՝ հաշվի առնելով շրջակա միջավայրի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումների, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունների, Կոտայքի մարզպետարանի կողմից ներկայացված առաջարկությունները:

Փորձաքննության բոլոր փուլերում իրականացվել են հանրային քննարկումներ, ինչի ընթացքում ազդակիր համայնքի ներկայացուցիչները դրական են արտահայտվել հիմնադրույթային փաստաթղթի վերաբերյալ:

«Կոտայք 7» ՄՄՀՏՊՓ նախագծում ընդգրկված համայնքների տարածքային քաղաքաշինական խնդիրների լուծման ընթացքում շրջակա միջավայրի պահպանության արդյունավետ կազմակերպման համար համալիր կերպով գնահատվել են առկա բնապահպանական խնդիրները, գոյություն ունեցող իրավիճակը և ընտրվել են զարգացման այնպիսի սկզբունքներ, որոնք թույլ կտան ներդաշնակորեն լուծել սոցիալական, տնտեսական և բնապահպանական խնդիրները:

Փորձաքննական պահանջներ

- Հիմնադրության փաստաթղթի շրջանակում նախատեսվող գործունեությունների համապատասխան նախագծային փաստաթղթերը՝ մինչև իրականացումը, անհրաժեշտ է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության:
- Միկրոռեգիոնում քաղաքաշինական հեռանկարային լուծումներն իրականացնելիս՝ բացառել հուշարձանների և դրանց պատմական միջավայրի պահպանական գոտիների և օգտագործման ռեժիմի խախտումը, անտառային և ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքների հողերի նպատակային նշանակության փոփոխությունները, պահպանել՝ սահմանված կարգով հաստատված, բնակավայրերի գլխավոր հատակագծերում ներառված կանաչապատ տարածքների, զբոսայգիների և այլ ընդհանուր օգտագործման տարածքների մակերեսները կամ դրանց փոփոխման դեպքում՝ բնակավայրերի այլ հատվածներում նախատեսել համարժեք տարածքներ:

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԿԻՉ ՄԱՍ

«Կոտայք 7» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական գնահատման հաշվետվությանը տրվում է դրական եզրակացություն՝ փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ
առաջատար մասնագետ՝

Ռուզան Մակինյան

